

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1579/21-E

Název	Základní škola a mateřská škola Stolany
Sídlo	538 03 Stolany 44
E-mail	zsstolany@seznam.cz
IČ	70995354
Identifikátor	650045475
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dagmar Marková
Zřizovatel	obec Stolany
Místo inspekční činnosti	538 03 Stolany 44
Termín inspekční činnosti	5. až 7. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Stolany (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní jídelny a školní družiny.

Vzdělávání v mateřské škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Lidem nepatří Země, lidé patří Zemi* ve dvou částečně věkově smíšených třídách. Zapsáno zde bylo 53 dětí, z nichž 17 bylo v posledním ročníku před nástupem do základní školy a čtyři s odkladem povinné školní docházky. U jednoho dítěte byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, bez povinnosti zpracování individuálního vzdělávacího plánu.

Počet tříd v základní škole se za minulé období navýšil o jednu. Ve dvoutrídni základní škole se vzdělává celkem 19 žáků prvního, druhého, čtvrtého a pátého ročníku z celkové kapacity 27. V letošním školním roce je evidováno 5 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola pro život*, který byl inovován v souladu s aktualizovaným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Do školní družiny bylo přihlášeno 12 účastníků. Její činnost se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Škola pro život*.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy je plánovité a efektivní. Je postaveno na účinných pravidlech, které umožňují naplňovat stanovenou a reálnou koncepci. Všechny povinnosti spojené s organizací, provozem i vzdělávacím procesem v mateřské škole delegovala ředitelka na vedoucí učitelku, které vhodně snížila rozsah přímé pedagogické činnosti. Vedoucí učitelka realizuje také hospitační činnost a evaluaci a je ředitelce výraznou oporou. Dokumentace je vedena účelně a přehledně. Strategické dokumenty jsou zpracované zvláště pro mateřskou a pro základní školu. Také jednání pedagogické rady, na kterých jsou řešeny organizační a provozní záležitosti i pedagogický proces, probíhají odděleně. Přenos informací a řešení aktuálních problémů probíhá hlavně operativně při běžném denním setkávání zaměstnanců školy. Snaha všech zúčastněných o vytváření partnerského prostředí a přátelské vztahy mezi zaměstnanci podporují příjemné učební prostředí.

V poslední době došlo v kolektivu vyučujících v základní škole k úplné obměně, obě třídní učitelky jsou nyní kvalifikované. Asistentka pedagoga významně napomáhá s realizací podpůrných opatření při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale rovněž je nápomocna i žákům ostatním. Pedagogický sbor v mateřské škole tvoří čtyři učitelky a jedna asistentka pedagoga. Tým doplňuje jedna školní asistentka. Ředitelka podporuje profesní rozvoj pedagogů a vytváří vhodné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází zejména z potřeb školy i samotných pedagogů. Účelně do plánu zařadila kurzy a semináře na prohlubování odborných znalostí a zvyšování kvality vzdělávání. Její hospitační činnost je systematická, účelně promyšlená. Ředitelka pedagogům dává zpětnou vazbu o kvalitě používaných metod a forem práce. Pro svou hospitační činnost si stanovuje konkrétní cíle hospitací, které jsou souhrnně vyhodnocovány na pedagogických radách.

Významným partnerem školy je zřizovatel, který účinně napomáhá při zlepšování podmínek vzdělávání a realizaci projektových záměrů. Mezi třídami v základní škole vznikla relaxační místnost, která je využívána ve výuce i v zájmovém vzdělávání. Dále byla vybudována nová třída místo místnosti obecního úřadu. Prostředí tříd je účelně a esteticky doplněno didaktickým materiálem. Pro podporu učení žáků vznikla také školní knihovna. Didaktická technika pro rozvoj digitálních kompetencí byla obměněna. Proběhla rekonstrukce sociálního zařízení, šatny byly vybaveny odpovídajícím nábytkem. Prostory mateřské školy jsou dostatečně velké, vybavené nábytkem podle potřeb dětí. Ve třídě mladších dětí jsou ale v úseku herny stabilně rozložená lehátka a lůžkoviny. Toto uspořádání bylo již při minulé

inspekční činnosti hodnoceno jako omezující. Hračky a didaktické pomůcky jsou průběžně doplňovány a obměňovány. Nepříznivý vliv na chod obou tříd má to, že třídy mateřské školy jsou umístěny v prvním patře a školní jídelna je v přízemí. Děti tedy během dne musí často a organizovaně přecházet. Celkové prostředí školy působilo čistě a esteticky, k čemuž přispívá tematická výzdoba, na které se podílejí svými výrobky děti i žáci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Plánování týdenní vzdělávací nabídky v mateřské škole vychází z integrovaných bloků školního vzdělávacího programu, který je rozpracován do podrobných třídních vzdělávacích programů. Na jejich základě si učitelky připravují konkrétní (tematicky provázané) aktivity a činnosti pro realizaci stanovených očekávaných výstupů. Uskutečňována jsou pravidelná hodnocení, se stanovením závěrů pro další práci. Pro děti s odkladem povinné školní docházky jsou zpracovány individuální vzdělávací plány, které jsou průběžně vyhodnocovány.

Vzdělávání v mateřské škole probíhalo z důvodu společných přechodů do školní jídelny v pevném režimu, což narušovalo plynulý průběh vzdělávacích činností. Celková atmosféra vzdělávacího procesu přesto byla pozitivní. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevovala vzájemná důvěra, zdvořilost a pomoc. Styl práce učitelky byl podporující a empatický. Připravená ranní nabídka byla bohatá a různorodá, zařazovány byly i pohybové činnosti; děti měly dostatek příležitostí ke komunikaci a spolupráci. V hlavním vzdělávacím čase probíhaly činnosti převážně frontálně, bez zohledňování různého věku a individuálních potřeb a možností dětí, což někdy vedlo k menší pozornosti a zájmu některých z nich. Děti také neměly vždy možnost výběru z nabízených činností, plnily úkoly podle pokynů učitelky. V průběhu dne měly dostatek možností k rozvoji hrubé i jemné motoriky. Podporovány byly také jejich komunikativní dovednosti. Na základě plánu probíhala cílená a systematická logopedická prevence, a to hlavně formou kolektivních chvil. Na základě depistáže, kterou provádí klinická logopedka na začátku školního roku, je případně nabízena i individuální logopedická péče. Součástí všech aktivit byl rozvoj matematických dovedností, orientace v základním počtu do deseti, rozlišování barev, orientace v prostoru. Podporována a rozvíjena byla samostatnost a sebeobsluha dětí. Zařazované pohybové a hudební aktivity přispívaly ke zvýšenému zájmu dětí, a často byly doprovázeny humorem i veselím. Respektována byla individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí, nabízen byl eventuálně jiný program. Pro děti ve třídě starších dětí byl často zaměřený na aktivity usnadňující přechod do základní školy.

Náležitá péče je věnována dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami, které je přirozeným způsobem včleňováno a zapojováno do kolektivu. Velmi přínosná byla přítomnost asistentek, které přirozeně spolupracovaly s učitelkami a poskytovaly účelnou individuální podporu nejen dětem se speciálními vzdělávacími potřebami ale i ostatním.

Učitelky po celý den děti pozitivně motivovaly a chválily. Projevy a výkony dětí oceňovaly, částečně je vedly i k sebehodnocení. K efektivnímu formativnímu hodnocení však docházelo jen v malé míře (dětem byla málo poskytována konkrétní zpětná vazba k jejich vzdělávacímu pokroku). Potřeby a možnosti jednotlivých dětí učitelky zohledňovaly, ale intuitivně, ne záměrně a plánovaně.

V základní škole byli žáci vhodnými způsoby motivováni k dosažení cílů výuky, se kterými byli seznámeni ve většině hospitovaných hodin. I nadále byl využíván zejména frontální způsob činnosti žáků jednoho ročníku souběžně se samostatnou, převážnou písemnou aktivitou dalšího ročníku, v některých hodinách byly třídy rozděleny. Občas byla zařazena

efektivní forma skupinové práce, účinná práce ve dvojicích se nevyskytovala. Pomůcky pro zvýšení názornosti výuky byly ve výuce využívány pedagogy i žáky.

Bylo by vhodné se více zaměřit na častější využití kooperativních metod, aby žáci měli více příležitostí ke spolupráci. Zájem o učivo pedagogové podporovali zařazováním zajímavostí k tématu, názornými pomůckami a zčásti i multimediální prostředky, které dopomáhaly procvičování a upevňování učiva, vizuální podpoře témat. V malé míře byla výuka diferencovaná pro výraznější podporu nadanějších žáků nebo jejich případný zájem o určité téma. Aktivita u žáků byla občas učiteli podporovaná také zavedenými hodnotícími pravidly. Pracovní tempo žáků bylo vyučujícími převážně respektováno, žáci tak mohli podle svých možností dokončovat zadanou práci. Kladené nároky byly ve většině případů přiměřené a srozumitelné, a tím se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Přítomná asistentka pedagoga účelně podporovala žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Její spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku. Zařazování sebehodnocení žáků, které plánovaně probíhalo nejen v závěru vyučovací hodiny, ale občas i v jejím průběhu, bylo v některých hodinách spíše formální a méně účelné. Nedochovalo tak k tomu, aby si žáci uvědomovali souvislosti o pokroku svého učení a učitelé dostali kvalitní zpětnou vazbu využitelnou pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů. Do závěrečného shrnutí vyučovacích hodin a celkového hodnocení práce byli vhodně zapojováni i žáci. Atmosféra ve všech hodinách byla klidná a přátelská. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Žáci se nebáli učitelky oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou.

Činnost školní družiny volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. Velký důraz je kladen na pohybové aktivity a podporu zdraví a zdravého životního stylu, pohyb, vnímání světa kolem nás. Nabídka činností byla pestrá, rovněž nebyl opomíjen i důležitý čas na odpočinek. Pozitivem je pořádání rozmanitých akcí i realizované celoroční projekty, které podporují přirozený zájem o danou tematiku (např. ekologie, zdravý životní styl, masopustní rejdnění, čtenářství). Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání. Komunikace mezi účastníky zájmového vzdělání a vychovatelkou byla naslouchací, respektující.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dětí, směřuje k naplňování klíčových kompetencí. Pedagogické pracovnice sledují vývoj jednotlivých dětí na základě jejich projevů, informace jsou registrovány (někdy i průběžně), doplněny kresbou postavy. Není však zřejmé, jak se se získanými informacemi dále pracuje, výsledky nejsou cíleně využívány při plánování individualizované vzdělávací nabídky. Učitelky vychází zejména z vlastní znalosti dětí a využívají ji k uplatnění vhodného přístupu v aktuálním pedagogickém působení.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, aktivně se zapojovaly do činností. Vstřícné a přátelské prostředí významně přispívá k otevřené komunikaci dětí mezi sebou i s dospělými. Děti se bezprostředně přizpůsobovaly danému režimu i stanoveným třídním pravidlům. Měly základní povědomí o okolním světě a jeho dění, o rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách prostředí a počasí. Vhodně zařazované aktivity zohledňující probíhající tradice, přispívaly také k vytváření sounáležitosti dětí s místem, ve kterém žijí. Děti chápaly hlavní číselné a matematické pojmy a prakticky je používaly. Při pohybových

činnostech zvládaly základní dovednosti a prostorovou orientaci, uměly pracovat s různorodým výtvarným materiálem. Uplatňována byla pravidla slušného chování, děti měly zafixováno používání zdvořilostních výrazů. Samostatné byly při sebeobslužných činnostech a při stravování.

Úroveň získaných vědomostí a dovedností v jednotlivých předmětech v základní škole monitorují a ověřují učitelky obvyklými diagnostickými nástroji. Výsledky jsou zaznamenávány v podobě klasifikace, podrobnější zpětná vazba byla žákům poskytována i v době distančního vzdělávání. Zpětná vazba je zákonným zástupcům velice efektivně poskytována prostřednictvím skupiny WhatsApp, kde probíhá velmi častá komunikace. Žáci mají založena portfolia výběrových prací, ale systematictější práce s nimi stále neprobíhá.

Na konci školního roku 2020/2021 prospěly tři čtvrtiny žáků s vyznamenáním, ostatní žáci prospěli. Pozitivem v péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a prevencí rizikového chování je promyšlené rozdělení kompetencí v týmu školního poradenského pracoviště a jejich funkční spolupráce. Výchovná poradkyně i metodička prevence absolvovaly specializační studium a rovněž obě mají dokončené rozšiřující studium speciální pedagogiky. Reálné a srozumitelné zpracování oblasti prevence rizikového chování žáků školním metodikem nabízí pedagogům konkrétní návody, metody a postupy pro jejich preventivní aktivity, které jsou v praxi dobře využívány. Přínos aktivit pro žáky a výskyt nežádoucích jevů je pravidelně vyhodnocován. Žákům s rizikem školního neúspěchu učitelé poskytují doučování, konzultace, které jim napomáhají zvládnutí učiva.

Škola klade důraz na spolupráci s rodiči. Je vytvořen informační systém, a to formou vzájemné ústní komunikace, pravidelných schůzek, webových stránek školy, veřejně přístupných dokumentů a nástěnek ve škole. Propojení základní školy a mateřské školy umožňuje realizaci společných aktivit dětí a žáků a přispívá ke zmírnění adaptačních obtíží po zahájení povinné školní docházky. Děti a žáci jsou vedeni k toleranci, vzájemné pomoci, sociálnímu citění a finanční gramotnosti (*Tříkrálová sbírka*, nadace *Život dětem*, adopce dítěte z Keni – *Centrum Narovinu*). Důležitou součástí života školy je účast žáků v různých soutěžích a její prezentace na veřejnosti, což bylo v posledních dvou letech výrazně ovlivněno přítomností pandemie Covid-19. Škola tradičně uskutečňuje projekty např. s environmentální tematikou (sběr papíru, hliníku, baterií), *Ovoce do škol*, vánoční pečeni, vánoční koncert.

Závěry

Vývoj školy

- V mateřské škole je nyní systematicky realizována logopedická prevence dětí,
- od minulé inspekční činnosti přetrvává odborná kvalifikovanost učitelek v mateřské škole a příznivé sociální klima,
- průběžně se zlepšující materiální a prostorové podmínky školy ve prospěch učebních podmínek pro vzdělávání žáků,
- od minulé inspekční činnosti došlo ke zlepšení odborné kvalifikace třídních učitelek základní školy,
- došlo k navýšení počtu tříd základní školy o jednu třídu.

Silné stránky

- Vstřícný, respektující a empatický přístup k dětem a žákům, kladné vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání vytváří pozitivní a příjemné učební prostředí,
- funkční spolupráce učitelek s asistentkami, která umožňuje jejich efektivní zapojení do práce s dětmi a žáky i do celkového života třídy a školy,
- množství realizovaných akcí doplňujících vzdělávací proces v mateřské i základní škole.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Časté organizované přesuny dětí mateřské školy do školní jídelny, které narušují plynulost vzdělávacího procesu,
- vzdělávací nabídka v mateřské škole není cíleně diferencovaná, a to ani podle věku dětí ani podle jejich individuálních potřeb a možností,
- malá míra diferenciací výuky, která by více podporovala využití individuálního učebního potenciálu žáků,
- menší využívání a zařazování kooperativních forem, které by podporovaly spolupráci dětí a žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat cíleně vzdělávací nabídku s ohledem na věk dětí i jejich individuální možnosti a potřeby, využívat k tomu i diagnostické záznamy dětí,
- omezit organizované přesuny dětí mateřské školy do školní jídelny (např. svačiny realizovat ve třídách mateřské školy),
- podporovat efektivní učení dětí používáním formativního hodnocení a využíváním sebehodnocení dětí; zaměřit na tuto problematiku další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- zařazovat více kooperativních forem a metod do výuky jednotlivých vyučovacích předmětů, zaměřit na tuto oblast i další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- více zařazovat diferenciaci pro podporu nadání či hlubšího zájmu žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 10. prosince 2003 včetně dodatků

2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro život*, platný od 1. 9. 2016
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 20. 12. 2021
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Škola pro život* ze dne 1.9.2020
5. Školní vzdělávací programu pro předškolní vzdělávání *Lidem nepatří Země, lidé patří Zemi*, platný od 1. 9. 2021
6. Žádost o povolení výjimky z nejvyššího počtu ve školní družině 29. 9. 2021
7. Podpisová listina zaměstnanců ze dne 31. 08. 2021
8. Koncepce rozvoje mateřské školy a základní školy Stolany pro období 2019 - 2023
9. Plán kontrolní a hospitační činnosti v mateřské a základní škole pro školní rok 2021/2022
10. Usnesení zastupitelstva obce Stolany ze dne 17. 5. 2021 (udělení výjimky)
11. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání dětí – školní rok 2021/2022
12. Přehled docházky dětí (výběr) – školní rok 2021/2022
13. Rozpis přímé pedagogické činnosti učitelek mateřské školy – školní rok 2021/2022
14. Hodnoticí zpráva za školní rok 2020/2021 (mateřská škola)
15. Třídní knihy, školní rok 2021/2022
16. Školní matrika, školní rok 2021/2022
17. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-1076/15-E ze dne 2. 12. 2015
19. Rozvrh hodin, školní rok 2021/2022
20. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022
21. Zápisní listky, školní rok 2021/2022
22. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2021/2022
23. Dokumentace k prevenci rizikového chování, školní rok 2021/2022
24. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Erik Landeckí v. r.

Mgr. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Mgr. Jan Kozák, v. r.

Mgr. Milena Pokorná, školní inspektorka

Mgr. Milena Pokorná v. r.

V Pardubicích dne 29. 1. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Dagmar Marková, ředitelka školy

Mgr. Dagmar Marková v. r.

Ve Stolanech 8. 2. 2022